

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/2062/2023.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.IV.37.214/2023/8. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője útján (Dr. Holhós-Kovács Szilárd ügyvéd) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt nyújtott be az Alkotmánybírósághoz, melyben kérte a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.IV.37.214/2023/8 számú ítélete, valamint a Debreceni Törvényszék 104.K.702.311/2022/15. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [2] 1.1 Az indítvány alapjául szolgáló eljárásában megállapított tényállás szerint az bírósági eljárásban felperesként részt vevő indítványozó mint vevő 2022. március 2. napján adásvételi szerződést kötött különböző helyrajzi számú ingatlanokra. Az indítványozó az adásvétel szerinti elővásárlási jogát a mező- és erdőgazdálkodásról szóló 2013. évi CXXII. törvény (továbbiakban Földforgalmi tv.) 18. § (1) bekezdés e) pontjára és (4) bekezdés a) pontjára alapította. A bírósági eljárásban alperesi érdekeltként szereplő személy az adásvételi szerződésre elfogadó nyilatkozatot nyújtott be, ami nyilatkozata szerint a Földforgalmi tv. 18. § (2) bekezdés b) pontján és (4) bekezdés a) pontján alapult. Az általa folytatott ökológiai gazdálkodás igazolására az alperesi érdekelt az elektronikus úton, 2022. május 16. napján kiállított minősítő tanúsítványnak (a továbbiakban: tanúsítvány) és mellékletének a tanúsító szervezet ügyviteli rendszeréből generált másolatát csatolta. A csatolt irat szerint a tanúsítvány hitelesített példánya a másolaton található QR kódot leolvasva jelenik meg.
- [3] A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal 572.032/10/2022. számú, 2022. július 21. napján meghozott határozatával az adásvételi szerződést az alperesi érdekelttel

hagyta jóvá, az indítványozó vonatkozásában pedig elutasította. A határozat indokolása szerint az alperesi érdekelt az elővásárlásra jogosultak sorrendjében első, míg az indítványozó második helyen állt, ezért az alperesi érdekelttel kellett jóváhagyni az ügyletet.

- [4] 1.2. Az indítványozó a határozattal szemben keresetet nyújtott be, melyben kifejtette azon álláspontját, hogy az alperes Kormányhivatal mind formai, mind tartalmi értelemben tévesen jutott arra a következtetésre, hogy az alperesi érdekelt elővásárlási jognyilatkozatához csatolt igazolás elfogadható. A kereset szerint az alperesi érdekelt által csatolt, ökológiai gazdálkodásra vonatkozó igazolás nem felelt meg a hatályos jogszabályoknak, és nem is került szabályszerűen benyújtásra, ezért úgy kellett volna tekinteni az alperesi érdekelt joggyakorlását, mintha arra nem került volna sor.
- [5] A Debreceni Törvényszék 2023. január 9. napján kelt, 104.K.702.311/2022/15. számú ítéletében a keresetet elutasította. A Törvényszék ítéletének indokolásában rámutatott, hogy a Földforgalmi tv., illetve a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvénnyel összefüggő egyes rendelkezésekről és átmeneti szabályokról szóló 2013. évi CCXII. törvény (a továbbiakban: Fétv.) nem részletezi, hogy milyen okirati formában kell igazolni azt, hogy valaki a Fétv. 18/A. § (1) bekezdése szerint ökológiai gazdálkodói tanúsítvánnyal rendelkezik. A jogszabályok azt sem mondják ki, hogy magát a tanúsítványt kell benyújtani, csupán arról rendelkeznek, hogy igazolni kell, a tanúsítvánnyal rendelkező. A bíróság álláspontja szerint ez az ügyben megtörtént azzal, hogy az alperesi érdekelt a Kormányhivatal papír alapú eljárásában csatolta a tanúsítvány olyan egyszerű másolatát, amelyről az azon található QR kód leolvasásával előhívható a tanúsítvány hitelesített változata elektronikus formában. A tanúsítvány tartalmi hibáira történő indítványozói hivatkozást a bíróság szintén alaptalannak találta. A bíróság továbbá rámutatott arra, hogy a Kormányhivatalnak egyébként is csupán a Fétv. 18/A §. szerinti feltételek fennállását kellett vizsgálnia, vagyis azt, hogy a tanúsítványt megfelelő tanúsító szervezet állította-e ki, és az érvényesen igazolja-e, hogy az érdekelt ökológiai tanúsítvánnyal rendelkezik.
- [6] 1.3. Az indítványozó a Törvényszék ítéletével szemben felülvizsgálati kérelmet nyújtott be. A kérelmében kifejtettek szerint az elsőfokon eljáró bíróság jogsértően állapította meg, hogy az alperesi érdekelt megfelelő ökológiai tanúsítvánnyal rendelkezik, tekintettel arra, hogy arról csupán egyszerű másolatot csatolt. Továbbá sérelmesnek találta, hogy a jogerős ítélet a hatályon kívül helyezett, így álláspontja szerint nem alkalmazható 843/2007/EK tanácsi rendelet szabályai szerint kiállított tanúsítványt elfogadta. A felülvizsgálati kérelemben továbbá hivatkozott arra, hogy a Törvényszék megsértette a bizonyítás szabályait, amikor a felek erre vonatkozó indítványának

hiányában és nem a felek előtt értékelt bizonyítékot az alperesi érdekelt által csatolt másolaton található QR kód megnyitásával.

- [7] A Kúria a 2023. június 13. napján kelt, Kfv.IV.37.214/2023/8. számú ítéletében a felülvizsgálati kérelmet megalapozatlannak találta, a Törvényszék ítéletét hatályában fenntartotta. A Kúria döntésének elvi tartalma szerint a Földforgalmi tv. alkalmazása során az ökológiai gazdálkodás igazolásához a törvény csak azt írja elő, hogy az ökológiai termelésre utaló kifejezés használatára jogosító ökológiai gazdálkodói tanúsítvánnyal kell rendelkezni. Tehát helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az alperesi érdekelt által papír alapon csatolt egyszerű másolatnál több alakísági követelményt a jogszabályok nem állapítanak meg. A Kúria megállapította továbbá, hogy a felek által nem volt vitatott, hogy a csatolt másolaton található QR kód leolvasásával megnyitható a hitelesített tanúsítvány. Az elsőfokú bíróság a felekkel a tárgyaláson ismertette azt a körülményt, hogy a QR kód segítségével előhívta a hitelesített tanúsítványt, amelyre az indítványozó az eljárásban nem tett észrevételt. Így az elsőfokú bíróság cselekménye nem terjed túl az okirati bizonyításon.
- [8] 1.4. Az indítványozó a Kúria ítéletének meghozatalát követően az Abtv. 27. § szerinti alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, melyben az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés, E) cikk (2) és (3) bekezdés, R) cikk (2) bekezdés, I. cikk (1) bekezdés, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdés, valamint a 28. cikk sérelmét állította. Az indítványozó az Alkotmánybíróság hiánypótlásra történő felszólítása után indítványát kiegészítette. Indítványában az Alaptörvényben biztosított jog vélelmezett sérelmek megvalósulását az alábbiak szerint indokolta.
- [9] Az indítványozó álláspontja szerint a Törvényszék az elővásárlási jog igazolása érdekében az alperesi érdekelt által csatolt tanúsítvány másolaton található QR kód vonatkozó indítvány nélküli és tárgyaláson kívüli megnyitásával a felek jelenléte nélkül bizonyítási cselekményt végzett. Ezzel sértette az indítványozónak az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésben foglalt tisztességes bírói eljáráshoz fűződő jogát. Az indítványozó álláspontja szerint a Törvényszék eljárása az alperesi hatóságot az indítványozó jogai ellenében és sérelmével pártolta. Azzal, hogy a bíróság az elektronikus úton kiállított okiratot a papír alapú hatósági eljárás törvényességének vizsgálatakor megnyitotta és vizsgálta, az indítványozó álláspontja szerint annak bíróság általi tiltott pótlása történt, mely sérti a hatósági döntésekkel szembeni bírósági jogorvoslathoz való jogot. A felülvizsgálati bíróságként eljáró Kúria az indítványozó által kifejtettek szerint ítéletében nem indokolta, hogy ezen okirati bizonyításként értékelt eljárási cselekmény miért elfogadható.
- [10] Az indítványozó előadta továbbá, hogy a Kúria döntésében valótlanul hivatkozta, hogy indítványozó elismerte volna, hogy az elővásárlási jog igazolására csatolt dokumentum hiteles lenne. Továbbá azt is valótlanul és iratellenesen írta a Kúria az ítéletének indokolásában, hogy a QR kód előhívására az indítványozó ne tett volna észrevételt már az elsőfokú eljárásban. Az indítványozó szerint a Kúria felülvizsgálati

eljárása során téves jelentést tulajdonított a kérelmének, és azt érdemben nem vizsgálta. Az indítványozó szerint a Kúria a jogorvoslati kérelem irányától elvonatkoztatva értelmezte nyilatkozatának kiragadott szavait, ezzel az indítványozó jogorvoslathoz fűződő jogát kiüresítve.

- [11] Az indítványozó által kifejtettek szerint Alaptörvénybe ütköző, hogy a Kúria nem alkalmazta a 2018/848 EU rendelet ökológiai tanúsításra és tanúsítványra vonatkozó rendelkezéseit azzal, hogy ítéletének indokolása szerint nincs a hatályos jogrendben olyan részletszabály, mely a Földforgalmi tv. 18. § (2) bekezdés *b*) pontjában írt ökológiai gazdálkodással kapcsolatos elővásárlási jog igazolására csatolt irat tartalmát megállapítaná. Álláspontja szerint ugyanis a 2018/848 EU rendelet háttérjogszabályként alkalmazandó. A kifejtettek szerint a rendelet alkalmazásának hiánya az Alaptörvény E) cikk (2) bekezdés és (3) bekezdésébe ütközik, és az ügy érdemére kiható alaptörvény-ellenességet okoz, valamint sérti az indítványozó jogorvoslathoz való jogát. Kifejtette továbbá az indítványozó, hogy a Kúria ítélete sérti az Alaptörvény 28. cikkében megfogalmazott jogértelmezési szabályt, ugyanis önkényesen mellőzött a jogkérdésre vonatkozó, alkalmazandó jogszabályt.
- [12] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) és (2) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg. Ennek során vizsgálnia kellett a befogadhatóság mind formai, mind tartalmi feltételeinek érvényesülését. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság a következő megállapításokra jutott.
- [13] 2.1. Az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett bírói döntést követő 60 napon belül nyújtották be [Abtv. 30. § (1) bekezdés]. Az indítvány tartalmazza azt a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá amely az indítványozó jogosultságát megalapozza [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *a*) pont].
- [14] Az indítvány a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése vonatkozásában tartalmazza az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b*) pont]. Ugyanakkor az indítványban megjelölt B) cikk (1) bekezdésére az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint csak a kellő felkészülési idő hiányával, illetve a visszaható hatályú jogalkotás és jogalkalmazás tilalmával összefüggésben alapítható alkotmányjogi panasz {lásd például: 3045/2022. (I. 31.) AB végzés, Indokolás [12]}, ami jelen ügyben nem teljesült. Továbbá az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint nem minősül Alaptörvényben biztosított jognak az Alaptörvény E) cikk (2) és (3) bekezdés, R) cikk (2) bekezdés, I. cikk (1) bekezdés, valamint a 28. cikk sem {lásd például: az E) cikk (2) és (3) bekezdése esetén és az R) cikk (2) bekezdés vonatkozásában a 3142/2020. (V. 15.) AB végzés, Indokolás [16]; az I. cikk (1) bekezdés vonatkozásában a 3079/2024. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [25]; a 28. cikk vonatkozásában a 3004/2021. (I. 14.) AB végzés,

Indokolás [24]]. Mindezek alapján ezek az indítványi elemek nem felelnek meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)* pontja előírásainak.

- [15] Az indítvány tartalmazza az Alkotmánybíróság által az indítványozó szerint vizsgálendő bírói döntést [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *c)* pont]. Az indítvány tartalmazza az Alaptörvény megsértett rendelkezését [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *d)* pont], továbbá tartalmaz alkotmányjogilag értékelhető indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *e)* pont]. Az indítvány tartalmaz kifejezett kérelmet a bírói döntés megsemmisítésére [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *f)* pont].
- [16] Az indítvány megfelel annak a tartalmi feltételnek, mely szerint – az indítványozó állítása alapján – az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következett be [Abtv. 27. § (1) bekezdés *a)* pont]. Az indítvány továbbá megfelel annak a tartalmi feltételnek, mely szerint az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva [Abtv. 27. § (1) bekezdés *b)* pont]. Az indítványozó jogosultnak tekinthető [Abtv. 51. § (1) bekezdés]. Az indítványozó érintettnek tekinthető [Abtv. 27. §]. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése az alkotmányjogi panaszok elbírálása szempontjából Alaptörvényben biztosított jogot tartalmaz.
- [17] 2.2. Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételye, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés felvetése esetén fogadható be. E befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így azok fennállását az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja {3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.
- [18] Az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésének állított sérelmével összefüggésben alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést nem fogalmaz meg, figyelemmel a panasz tartalmára és az Alkotmánybíróságnak a XXVIII. cikkel kapcsolatos, részletesen kimunkált esetjogára.
- [19] Az indítványozó kifejtett álláspontja szerint a bírói ítélet az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírói eljáráshoz fűződő jogát és a (7) bekezdésében foglalt jogorvoslathoz fűződő jogát részben azáltal sérti, hogy a bíróság a per során, álláspontja szerint elfogultan és pártosan eljárva végzett bizonyítási cselekményt, melynek elfogadhatóságát a Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálásakor nem indokolta. Továbbá az indítványozó szerint a Kúria felülvizsgálati eljárása során a jogorvoslathoz fűződő joga azáltal is sérült, hogy a Kúria téves jelentést tulajdonított a kérelmének, és azt véleménye szerint érdemben nem vizsgálta, amikor az alperesi érdekelt által csatolt minősítő tanúsítvány másolat elfogadhatóságát, illetve a minősítő tanúsítvány hitelességének kérdést vizsgálta.
- [20] A tisztességes bírósági eljáráshoz való jog és a jogorvoslathoz való jog állított sérelmével összefüggésben az Alkotmánybíróság a következőkre mutat rá. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdéséből csupán az a követelmény fakad, hogy az

érdemi, ügydöntő döntések tekintetében biztosítani kell a más szervhez vagy ugyanazon szervezeten belüli magasabb fórumhoz fordulás lehetőségét olyan döntés meghozataláért, amely képes a sérelmezett döntést felülvizsgálni, és a sérelem megállapítása esetén a döntésre visszaható módon a sérelmet orvosolni {lásd például: 3257/2023. (VI. 9.) AB végzés, Indokolás [29]}. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a jogorvoslathoz való jog nem értelmezhető akként, hogy az magában foglalná az indítványozó számára kedvező döntés meghozatalának jogát {lásd például: 3510/2023. (XII. 1.) AB végzés, Indokolás [10]}.

- [21] Az Alkotmánybíróság A XXVIII. cikk (1) bekezdésének állított sérelmével kapcsolatban kiemeli, hogy a Kúria a felülvizsgálati eljárása során vizsgálta a kifogásolt cselekményt, döntését pedig megindokolta. Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy „[ö]nmagában az a körülmény, hogy az indítványozó nem ért egyet a bíróságok döntésével és annak indokolásával, nem elégséges érv a támadott döntés alaptörvény-ellenességének alátámasztására” {3364/2017. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [21]}. Valamint az, „hogy az indítványozó az egyébként megindokolt bírósági döntést tévesnek tartja, nem tekinthető az eljárás tisztességessége követelményrendszerén belül értékelhető alkotmányossági kérdésnek” {3416/2023. (X. 11.) AB végzés, Indokolás [22]}.
- [22] Továbbá az Alkotmánybíróság rámutat arra, hogy „A [...] tisztességes eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alaposítással megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon” {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [34]}. Ugyanakkor az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik „a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem a szubjektív elvárásaikat is kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása” {4/2022. (III. 23.) AB határozat, Indokolás [23]; 3169/2019. (VII. 10.) AB határozat, Indokolás [32], vö. 3107/2016. (V. 24.) AB határozat, Indokolás [38]}. „Az indokolási kötelezettség mindössze azt az elvárást támasztja a bírósággal szemben, hogy a döntés indokolásának az ügy érdeme szempontjából releváns kérdésekre kell kiterjednie és nem minden egyes részletre” {4/2022. (III. 23.) AB határozat, Indokolás [23]; 3169/2019. (VII. 10.) AB határozat, Indokolás [32]}.
- [23] Az Alkotmánybíróság az indítványozó érvelésével összefüggésben arra is rámutat, hogy „[a] jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga [...] nem teremthet alapot arra, hogy az

Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti superbíróság szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el.” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]–[15]}.

- [24] Az Alkotmánybíróság tehát jelen ügyben sem vonhatja a bíróságok azon szakjogi kérdésnek a megválaszolására vonatkozó jogkörét, hogy az ökológiai gazdálkodást igazoló tanúsítvánnyal szemben – annak kiállási időpontjára, és a kiállítás alapjául szolgáló vizsgálat lefolytatásának időpontjára tekintettel – milyen jogszabályok alkalmazandóak, és azoknak az ügyben beterveztett minősítő tanúsítvány megfelel-e. Ezáltal ugyanis az Alkotmánybíróság, nem bírósági eljárás tisztességes mivoltát, illetve a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség létének kérdését vizsgálná, hanem olyan tény- és jogkérdés felülmérlegelésbe bocsátkozna, amelyre nincsen hatásköre. Az Alkotmánybíróság hatásköre annak vizsgálatára sem terjedhet ki, hogy az ökológiai gazdálkodást igazoló tanúsítvány benyújtásának módját szabályozó jogszabályi rendelkezésnek szakjogi értelemben helyes értelmet tulajdonítottak-e az eljáró bíróságok.
- [25] Az Alkotmánybíróság a fentiekre tekintettel megállapította, hogy az alkotmányjogi panaszában az indítványozó nem állított bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem vetett fel. Az indítvány az eljáró bíróságok döntéseivel kapcsolatban nem alkotmányossági, hanem törvényességi, szakjogi kifogásokat fogalmaz meg. Erre tekintettel az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt vagylagos befogadhatósági feltételek egyikének sem.
- [26] 3. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság az indítványt – az Abtv. 56. § (3) bekezdésére figyelemmel – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2024. július 2.

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
előadó alkotmánybíró